

1. Bezpieczna podróż

Dane statystyczne

W ubiegłym roku w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia na terenie garnizonu mazowieckiego odnotowano:

- **690** wypadków drogowych, w których zginęło **100** osób, a **912** było rannych,
- **3997** kolizji drogowych,
- **122** wypadki z udziałem pieszych, w tym **57** z winy pieszego,

Skontrolowano łącznie **60.628** pojazdów, w tym **588** autobusów z dziećmi. Nałożono **26.896** mandatów karnych oraz skierowano **1.360** wniosków o ukaranie do sądu. Zatrzymano **499** praw jazdy i **3.878** dowodów rejestracyjnych pojazdów.

Jak unikać zagrożeń?

Jeśli wybierasz się w podróż samochodem:

- Dbaj o stan techniczny swojego pojazdu. Dokonuj okresowych przeglądów oraz reaguj natychmiast na sygnały o nieprawidłowym funkcjonowaniu pojazdu - zwłaszcza podzespołów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo jazdy.
- W czasie przygotowań do podróży zaplanuj trasę i czas przejazdu. Upewnij się, że samochód jest sprawny technicznie (ogumienie, oświetlenie) i odpowiednio wyposażony (gaśnica poddawana kontroli sprawności co najmniej raz w roku, apteczka, trójkąt ostrzegawczy); dobrze jeśli masz nóż do cięcia pasów bezpieczeństwa.
- Wybieraj drogi główne, a unikaj jeżeli jest to możliwe dróg bocznych, słabo lub w ogóle Ci nie znanych.
- Staraj się planować przejazd w godzinach dziennych, tylko wtedy gdy musisz wybieraj się w podróż w godzinach nocnych. W nocy jest zła widoczność, jesteś zmęczony, a przez to podróż jest mniej bezpieczna.
- Zaplanuj miejsca, gdzie zatrzymasz się aby odpocząć. Najlepiej zatrzymuj się w miejscach uczęszczanych, gdzie są zorganizowane specjalne miejsca parkingowe. Może to być np. stacja benzynowa lub parking strzeżony.
- Opuszczając samochód weź ze sobą kluczyki oraz dokumenty pojazdu. Zawsze włączaj system alarmowy.
- Nie zostawiaj w samochodzie na widocznym miejscu wartościowych przedmiotów, które mogą być przyczyną włamania do pojazdu. Cenne przedmioty chowaj do bagażnika.
- Nie zabieraj przygodnych pasażerów, zwłaszcza poza obszarem zabudowanym.
- W czasie jazdy zamykaj pojazd od wewnątrz.
- Jeżeli zauważysz, że systemy zabezpieczenia pojazdu nie działają prawidłowo udaj się niezwłocznie do serwisu w celu sprawdzenia i ewentualnie naprawienia systemu.
- Najbezpieczniejszym miejscem do parkowania pojazdu jest garaż lub parking strzeżony. Jeżeli pojazd parkujesz w innym miejscu - to staraj się by było ono dobrze oświetlone, nie zasłonięte zaroślami lub zabudowaniami.

Jeśli planujesz podróż pociągiem lub autobusem:

- Zachowaj szczególną ostrożność na dworcach autobusowych, gdzie zazwyczaj występuje duży tłok. Łatwo możesz stać się ofiarą złodziei kieszonkowych.
- Bądź szczególnie ostrożny przy wsiadaniu i wysiadaniu z zatłoczonego pociągu.
- W czasie podróży staraj się nie pozostawiać bagażu bez opieki - zwłaszcza torebek podręcznych.
- Torebki, podręczne plecaki staraj się nosić z przodu lub pod ramieniem, zamknięciem do siebie.
- W podróży miej przy sobie tylko niezbędną kwotę pieniędzy.
- Jeżeli masz przy sobie większą kwotę pieniędzy nie trzymaj jej w jednym miejscu. Zmniejsza to ryzyko ewentualnej utraty całej kwoty.
- Cenne przedmioty, pieniądze, czeki podróżne, dokumenty w czasie podróży staraj się mieć przy sobie.
- Unikaj nocnych podróży zwłaszcza w pustych wagonach i przedziałach. Staraj się nie spać w podróży.
- Nie przyjmuj poczęstunków od przypadkowo poznanych osób. Nie trać kontaktu z otoczeniem - przestępcy mogą to wykorzystać.
- Bądź nieufny w stosunku do nieznanymi Ci osób. Zwłaszcza gdy podróżujesz sam. Nie zawieraj lepiej przygodnych znajomości.
- Zachowaj szczególną ostrożność w stosunku do szczególnie atrakcyjnych propozycji współpracy, korzystnych ofert handlowych, kupna atrakcyjnych towarów po niskich cenach itp.
- Pamiętaj, że papierosy można palić tylko w miejscach do tego wyznaczonych; zwracać uwagę na dokładne gaszenie niedopałków.
- Przed wyjazdem oceń sprawność psychofizyczną kierowcy oraz stan techniczny autobusu, (np.: opon). W przypadku, gdy wyruszasz w dłuższą trasę upewnij się czy kierowca ma zamiennika.
- W trakcie przerw w podróży i postojów unikaj znacznego oddalania się od autokaru.

PAMIĘTAJ:

- Jeżeli zostaną Ci skradzione dokumenty, karty płatnicze, bagaż lub inne przedmioty pamiętaj, aby jak najszybciej zgłosić ten fakt w najbliższej jednostki Policji.
- Jeżeli jadąc samochodem zauważysz coś niepokojącego zatrzymaj się przy radiowozie policyjnym lub udaj się do najbliższej jednostki Policji.
- Jeżeli w pociągu zaobserwujesz podejrzane zachowanie się osoby poinformuj o tym obsługę.
- Jeżeli twoje dziecko wyjeżdża autokarem możesz poprosić o sprawdzenie jego stanu technicznego policjantów z najbliższej jednostki Policji.
- Przestrzeganie przepisów ruchu drogowego niejednokrotnie pozwoli Ci bezpiecznie dojechać do celu.

2. Bezpieczny rowerzysta

Dane statystyczne

W ubiegłym roku w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia na terenie garnizonu mazowieckiego odnotowano **4.687** zdarzeń drogowych, w tym:

- **95** wypadków drogowych z udziałem rowerzystów, w których
- zginęło **11** osób,
- **89** było rannych.

Uczestnictwo w ruchu drogowym wszystkich nas zobowiązuje do stosowania priorytetowej zasady: **pamiętać o bezpieczeństwie innych i swoim, unikać sytuacji, które mogłyby spowodować zagrożenie**. Dlatego uważnie obserwujcie wszystko, co dzieje się wokół Was tak, aby szybko dostosować się do zmieniających się na drodze warunków. Wówczas odpowiednio i na czas zareagujecie, unikając w ten sposób niebezpieczeństwa. Bezpośrednio wiąże się z tym dwie podstawowe zasady. Pierwsza – to szczególnej ostrożności, druga – to ograniczonego zaufania. Nabierają one bardzo istotnego znaczenia w sytuacji, kiedy włączacie się do ruchu, zmieniacie jego pas lub kierunek jazdy, przejeżdżacie przez skrzyżowanie lub przez przejście dla pieszych, wykonujecie na drodze manewry, przejeżdżacie w pobliżu przystanków komunikacji publicznej, czy obok pojazdu uprzywilejowanego, jak również w pobliżu szkoły lub grupy dzieci. Wówczas zawsze należy pamiętać, że obok Was na drodze są inni, którzy mogą właśnie teraz popełnić błąd, za który płacić będą wszyscy. We wszystkich wymienionych sytuacjach zwykle trzeba zmniejszyć prędkość, dzięki czemu, jeśli wyniknie taka potrzeba, zawsze zdołacie zatrzymać rower.

Rowerzystom kategorycznie zabrania się:

- jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu,
- jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach,
- czepiania się pojazdów,
- przewożenia na rowerze innych osób do czasu, kiedy nie ukończą 17 lat

Kiedy więc przyjdzie Wam ochota, żeby pojechać na wycieczkę rowerową ze znajomymi lub zaczniecie w mniejszej lub większej grupie jeździć rowerami do szkoły, wówczas będziecie tworzyć kolumnę pojazdów. Pamiętajcie wtedy, że:

- kolumna nie może składać się z więcej niż 15 rowerów jednośladowych,
- odległość między kolumnami, w sytuacji kiedy będzie ich więcej niż jedna, nie może być mniejsza niż 200 metrów,
- każdy z Was jadący w kolumnie musi przestrzegać przepisów ruchu drogowego.

Musicie zawsze zakładać, że na drodze nie jesteście sami. Inni też chcą bezpiecznie wrócić do domu. W tym zdecydowanie pomoże wszystkim sprawny i dobrze wyposażony rower. Musi on być zbudowany i wyposażony tak, żeby korzystanie z niego nie zagrażało bezpieczeństwu Waszemu i innych użytkowników drogi i nie zakłócało na niej porządku.

Rower powinien posiadać:

- światło koloru białego lub żółtej barwy selektywnej z przodu,
- światło koloru czerwonego z tyłu, które może być migające,
- co najmniej jeden sprawny hamulec,
- nieprzerażliwy sygnał ostrzegawczy, np. typowy dzwonek rowerowy.

PAMIĘTAJ:

- nagłe hamowanie powinno być ostatecznością, dlatego by Wasze zachowanie nie było zaskoczeniem dla innych uczestników ruchu drogowego,
- przepisy dopuszczają zajęcie dowolnego pasa ruchu po wykonaniu skrętu, ale rowerzyści powinni jechać prawym pasem, bowiem wówczas nie utrudniają poruszania się innym i jest to dla nich najbardziej bezpieczne,
- jeżeli rowerzysta musi zawrócić, najlepiej zatrzymać się na poboczu lub w jakiejś zatoce, aby spokojnie ocenić sytuację i wykonać manewr w najbardziej bezpiecznym momencie,
- jeżeli inny pojazd zatrzymał się i sygnalizuje zamiar skrętu w lewo, można go ominąć tylko z prawej strony, pod warunkiem, że sytuacja nie dotyczy pojazdu stojącego przed przejściem dla pieszych, by umożliwić im przejście lub oczekującego na otwarcie ruchu przez przejazd kolejowy,
- jeżeli ktoś nas wyprzedza – nie wolno nam przyspieszać, bowiem stanowi to o bezpośrednim zagrożeniu dla ruchu,
- kiedy chcemy powrócić na zajmowany wcześniej pas, musimy bezwzględnie sprawdzić, jaka jest na nim sytuacja po to, by uchronić się przed zajechaniem drogi innemu uczestnikowi ruchu,
- nie wjeżdżamy rowerem na przejścia dla pieszych, ale zachowujemy się na nich jak piesi, zawsze przeprowadzając rower przez jezdnię,
- zatrzymujemy się tylko w takich miejscach, w których jesteśmy widoczni z dostatecznej odległości i gdzie nie utrudniamy ruchu,
- zawsze ustawiamy się jak najbliżej prawej krawędzi jezdni,
- odpowiednio wcześnie i właściwie sygnalizujemy chęć wykonania manewru.

3. Odpoczynek nad wodą, w górach, w lesie

Dane statystyczne

W ubiegłym roku w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia na terenie garnizonu mazowieckiego Policja wspólnie ze Strażą Pożarną, Sanepidem i innymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży skontrolowała:

- **482** obozy,
- **104** kolonie,
- **69** półkolonii,

oraz **180** innych form zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono **63** prewencyjnych kontroli stanu trzeźwości osób obsługujących infrastrukturę rekreacyjno-sportową, w tym ratowników WOPR. Skontrolowano:

- **1.936** kąpielisk strzeżonych,
- **5.354** tzw. „dzikich kąpielisk”.

Przeprowadzono **205** spotkań profilaktyczno-edukacyjnych z organizatorami wypoczynku dzieci i młodzieży, **260** z kierownikami takich placówek oraz **346** z ich uczestnikami.

Odnotowano 3 utonięcia, w tym 3 to dzieci i młodzież.

Jak unikać zagrożeń?

Podczas pobytu nad wodą:

- Pamiętaj, że najbezpieczniejsza kąpiel to ta w miejscach odpowiednio zorganizowanych i oznakowanych, będących pod nadzorem ratowników, czy funkcjonariuszy Policji Wodnej.
- Nie wolno się kąpać w miejscach niebezpiecznych, a zwłaszcza położonych przy śluzach, mostach, budowlach wodnych, portach, przy zaporach, mostach, przy ujęciach wody pitnej, stawach hodowlanych, basenach przeciwpożarowych, jak również w pobliżu szlaków żeglownych oraz w wodach o silnym zanieczyszczeniu i wirach.
- Zapoznaj się i przestrzegaj zasad regulaminu kąpieliska, na którym się znajdujesz.
- Zawsze stosuj się do zaleceń ratowników WOPR, którzy pełnią dyżur na kąpielisku.
- Pamiętaj! Dzieci do lat 7 mogą przebywać na terenie kąpieliska, pływalni oraz korzystać z kąpeli wyłącznie pod opieką i nadzorem osób pełnoletnich – NIGDY NIE ZOSTAWIAJ DZIECI BEZ OPIEKI.
- Nie wchodź do wody wbrew zakazowi ratownika oraz w czasie, w którym wywieszona jest flaga czerwona.
- Nie niszczyć urządzeń i sprzętu kąpieliska, a zwłaszcza sprzętu ratunkowego.
- Nie niszczyć znaków żeglugowych odgradzających kąpielisko od szlaku żeglownego, wód otwartych lub miejsc, w których kąpiel jest zabroniona.
- Nie wchodź do wody bezpośrednio po spożytym posiłku.
- Nie wskakuj gwałtownie do wody rozgrzany dłuższym opalaniem.
- Nigdy nie skacz (zwłaszcza na głowę) do nieznannej wody - zawsze zbadaj głębokość wody oraz ukształtowanie dna.

- W trakcie kąpieli nie krzycz, nie wzywaj pomocy, jeśli faktycznie nie jest Ci ona potrzebna.
- Bawiąc się w wodzie nie zakłócaj wypoczynku i kąpieli innym.
- Nie wrzucaj przedmiotów do wody (śmieci, szkła).
- Nigdy nie skacz do wody w miejscach nierozpoznanych.
- W przypadku złego samopoczucia, uczucia zimna – natychmiast wyjdź z wody.
- Pływając nie oddalaj się od wyznaczonego, strzeżonego miejsca na kąpielisku:
 - *jeżeli jesteś początkującym pływakiem – pływaj tylko w strefie kąpieliska ograniczonej żółtymi bojami,*
 - *czerwone boje wyznaczają strefę kąpieliska, z której korzystają dobrzy pływacy.*
- Staraj się nie pływać sam – możesz poprosić kogoś, aby Cię obserwował w trakcie pływania.
- Pływając o obrębie kąpieliska, wzdłuż brzegu, jesteś stale obserwowany i zawsze możesz liczyć na pomoc ratownika.
- Korzystając z kąpielisk nadmorskich unikaj miejsc niebezpiecznych typu ostrogi, falochrony – możesz się tam natknąć na: gwałtowny spadek dna, wsteczne prądy, powierzchnie śliskie, porośnięte wodorostami lub pokryte ostrymi małżami.
- Zwracaj uwagę na innych kąpiących się – ktoś może potrzebować Twojej pomocy.
- Jeśli zauważysz przypadek tonięcia lub wypadek nad wodą natychmiast wezwij pomoc – powiadom Ratownika WOPR.
- Stale doskonal swoje umiejętności pływackie.
- Jeśli dzieci są w wodzie miej nad nimi ciągły nadzór, również gdy umieją pływać. Zwykłe zachłyśnięcie wodą może skończyć się utonięciem.

Podczas pobytu w górach:

- Dostosuj obuwie i ubiór do panujących warunków atmosferycznych zakładając, że pogoda może w każdej chwili się zmienić.
- Słuchaj prognoz pogodowych w radiu czy telewizji.
- Wychodząc ze schroniska na szlak, poinformujcie o tym jego pracowników podając planowaną trasę przemarszu i przybliżoną godzinę powrotu. Zgłoście swój powrót.
- Przed wyprawą zapoznaj się z mapą terenu dobierając długość i trudność szlaku turystycznego do możliwości najstarszych uczestników wycieczki.
- Bądź ostrożny w kontaktach z osobami obcymi.
- Jeśli masz ze sobą telefon komórkowy zaprogramuj w nim numery najbliższych placówek GOPR.
- Zawsze zabieraj ze sobą podstawowy sprzęt pierwszej pomocy, zwłaszcza do opatrywania ran i usztywniania złamanych czy zwichniętych kończyn, a także latarkę i gwizdek do sygnalizacji miejsca pobytu.
- Nie wspinaj się po skałach bez asekuracji i odpowiedniego przygotowania a także sprzętu. Lepiej skorzystać z pomocy instruktora i w zaproponowanym przez niego terenie.

Podczas pobytu w lesie:

- Nie należy rozpalać ogniska w lesie bez udziału osoby dorosłej, ponieważ grozi to pożarem.
- Nie należy rozpalać ognisk jeśli nie ma specjalnie wyznaczonych do tego miejsc przez leśniczego, np. na polanie, a także w pobliżu budynków, stogów siana lub słomy.
- Nie wrzucać do ogniska szklanych butelek lub pojemników z gazem.
- Po zakończeniu palenia ogniska należy je dobrze wygasić, należy zalać je wodą, przysypać piaskiem i przykryć odłożoną wcześniej darnią.
- Należy dbać o czystość, nie wyrzucać śmieci, zawsze po sobie posprzątać.
- Uważać na żmije czy kleszcze.
- Nie podchodzić do zwierząt, które są zbyt ufne i nie boją się ludzi (mogą być zarażone wścieklizną).
- Nie niszczyć przyrody.

PAMIĘTAJ:

- **Większość utonięć jest rezultatem braku wyobraźni: korzystania z kąpieli po wypiciu alkoholu, w miejscach zabronionych czy skakania do wody po opalaniu.**
- **W górach karetka do nikogo nie dojedzie, znalezienie kogoś jest bardzo trudne (nawet z powietrza) - nikt więc szybko nie udzieli Wam pomocy. Uważajcie więc na siebie, bądźcie rozważni i wykorzystajcie do maksimum swoją wyobraźnię.**
- **Ogień to bardzo groźny żywioł, z którym nie wolno igrać pod żadnym pozorem zwłaszcza jeśli przebywamy w lesie, ponieważ las płonie szybko, zaś rośnie powoli.**

4. Bezpieczeństwo dzieci podczas wykonywania prac polowych

Każdego lata wzrasta liczba wypadków, których ofiarami stają się dzieci i młodzież. Najczęściej są to mieszkańcy wsi, gdzie latem trwają prace polowe, ale zdarzają się również przypadki okaleczeń dzieci wypoczywających na wsi. Rola bezpieczeństwa podczas zabaw jest bardzo ważna. Często zdarza się, że już dzieci w wieku przedszkolnym potrafią uruchamiać maszyny rolnicze. Niedopuszczalne jest jednak, żeby je obsługiwały, ponieważ przy pracach w gospodarstwie nietrudno o nieszczęście. Małe dzieci muszą być świadome, iż są prace których wykonywać nie powinny, bo zwyczajnie do nich nie dorosły. Mają za mało sił, brakuje im wyobraźni, doświadczenia, nie potrafią właściwie ocenić niebezpieczeństwa, przewidzieć skutków swoich poczynań. Dlatego

Jak uniknąć zagrożeń?

- Rodzice nie powinni zezwalać dzieciom na wykonywanie niebezpiecznych prac polowych.
- Małe dzieci nie powinny pozostawać bez opieki osób dorosłych.
- Dzieci nie powinny bawić się w roboczej części gospodarstwa, gdyż może to być dla nich niebezpieczne. Zabawa taka prowadzić może do upadku z drabiny, pogryzienia przez zwierzęta, skaleczenia, oparzenia, porażenia prądem, zatrucia środkami ochrony roślin.
- W obejściu powinno być wydzielone miejsce, w którym dzieci mogłyby bawić się. Miejsce to winno być odgrodzone wysoką siatką od części roboczej podwórka, po którym chodzą zwierzęta i poruszają się maszyny rolnicze.
- Przenoszenie ręcznie dużych, ciężkich lub nieporęcznych przedmiotów (np. złom metalowy) jest niewskazane.
- Zlecenie dzieciom prac porządkowych w obejściu należy koniecznie sprawdzić, czy wszelkie wykopy, szamba są starannie zabezpieczone.
- Dzieci nie mogą mieć bezpośredniego dostępu do pomieszczeń, w których umieszczone są: generatory prądu, piece centralnego ogrzewania, parniki, sieczkarnie, pilarki, młocarnie, ostre narzędzia, takie jak: kosy, noże, widły, szpadle,
- Właściciele gospodarstw winni zadbać, aby w pomieszczeniach, w których składowane są różnego rodzaju rozcieńczalniki, farby i inne substancje żrące oraz nawozy i środki ochrony były każdorazowo zamykane.
- Przebywanie w pomieszczeniach gospodarczych małych dzieci może być szkodliwe ze względu na: zakażenie drobnoustrojami chorobotwórczymi (choroby odzwierzęce), choroby układu pokarmowego, infekcje skóry i górnych dróg oddechowych, pyłopochodne choroby układu oddechowego.

Dzieci mogą zajmować się:

- utrzymaniem porządku wokół domu,
- dbałością o estetyczny wygląd całego obejścia,
- sadzeniem kwiatów i pielęgnowaniem ogródka,

- opieką nad małymi zwierzętami, jak psy, koty, króliki itp.

Należy zwrócić uwagę na to aby dzieci nie sprzątały:

- opakowań po środkach trujących (substancje chemiczne),
- odchodów zwierzęcych,
- pozostałości po uboju zwierząt,
- pomieszczeń inwentarzowych.

PAMIĘTAJ:

- **Każda pracująca maszyna stanowi potencjalne zagrożenie dla dziecka.**
- **Każdy kontakt ze zwierzętami gospodarczymi wiąże się z ryzykiem.**
- **Każda praca z chemicznymi środkami ochrony roślin niesie niebezpieczeństwo zatrucia.**
- **Nawet podczas obserwacji pracy rodziców lub przebywaniu w otoczeniu maszyn i zwierząt gospodarczych należy zachować szczególną ostrożność.**
- **Traktor można prowadzić tylko wtedy jeśli posiadamy prawo jazdy, czyli po ukończeniu 18 roku życia**

5. Ucieczki małoletnich z domów

W czasie wakacji młodzi ludzie uciekają z domów. Część rusza w Polskę, by zaznać "nieskrępowanej" wolności; inni uważają, że to dobry moment na rozpoczęcie samodzielnego życia. Najczęściej nie są pełnoletni, za to naiwni i łatwowierni. Część pokornie wróci do rodziny wraz z pierwszymi chłódami, części bez pomocy specjalistów nie uda się wyjść z opresji, o innych słuch zaginie.

Dane statystyczne

Jak wynika ze statystyk policyjnych, ucieczki z domu podejmowane są najczęściej w miesiącach letnich, od kwietnia do sierpnia.

W ubiegłym roku w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia na terenie garnizonu mazowieckiego odnotowano **32** uciekinierów z domów rodzinnych.

Umieszczono **50** dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz odnotowano **197** przypadków niewłaściwej opieki nad małoletnimi ze strony opiekunów.

Na co zwrócić uwagę?

- Początkiem ucieczek mogą być wagary, które są lekarstwem na trudnościami w szkole. Dają one (niestety tylko na krótką metę) możliwość uniknięcia przykrości i "wymigania się" od odpowiedzialności.
- Najwięcej dzieci ucieka w towarzystwie więcej niż jednej osoby, najmniej badanych ucieka w pojedynkę. Dlatego bardzo ważne jest zwrócenie uwagi na to w jakim towarzystwie przebywa dziecko.
- Przebywanie "na ucieczce" w miesiącach letnich daje większe możliwości znalezienia noclegu i pożywienia - łupem uciekinierów padają warzywa i owoce z ogródków działkowych.
- Podczas wakacji znacznie łatwiej nawiązuje się kontakty z rówieśnikami, łatwiej ukrywa się przed organami ścigania i szybciej znajduje osoby, które można okraść.
- Uciekinierzy najczęściej przebywają na dworcach kolejowych. bądź zatrzymują się u kogoś z rodziny. Część z nich podróżuje po kraju, szukając przygodnych znajomości i nocując u nowo poznanych osób.
- Młodzież przebywająca "na gigancie" łatwo łączy się z obcych, szybko nawiązuje kontakty, jest podatna na wpływy różnych środowisk (szczególnie narkomanów). Istnieje też duże niebezpieczeństwo, że intencje osób, które proponują uciekinierowi nocleg, są dalekie od życzliwości i bezinteresownej pomocy.

PAMIĘTAJ:

- Główny powód uciezek z domu to problemy w szkole. Przyczyną powstawania tych problemów są kłopoty w nauce i brak porozumienia z nauczycielami.
- Kolejny powód uciezek to alkoholizm któregoś z rodziców. Alkoholu nadużywają zarówno matki, jak i ojcowie. W takich przypadkach dziecko zdane jest na pomoc sąsiadów, dalszej rodziny lub po prostu pozostawione samemu sobie.
- Uciekinierzy nie mogą znieść w swoim domu przemocy fizycznej. Dzieci najczęściej bite są bez wyraźnego powodu; doskonale potrafią też przewidzieć za co może ich spotkać kara.
- Dzieci porównując własne warunki materialne z warunkami innych, często przeżywają upokorzenie i żal. Jeśli trafią przy tym na szyderstwo i złośliwość ze strony kolegów - izolują się lub stają się agresywne.
- Często powodem ucieczki jest niespełniona miłość lub chęć jej przeżycia.
- Początkowo dziecko opuszcza dom rodzinny, aby zasygnalizować otoczeniu, że nie jest w stanie samodzielnie borykać się ze swoimi problemami.

6. Niebezpieczne kontakty z „obcym”

Na co dzień spotykamy wielu ludzi, których znamy bardzo mało lub wcale, np. mijamy ich na ulicy, stoimy obok w sklepie itd. **Większość z nich to mili i życzliwi ludzie, którzy niewątpliwie udzielą pomocy każdemu dziecku, które będzie potrzebowało pomocy dorosłego** (np. gdy nie będzie wiedziało jak wrócić do domu, lub gdy się zgubi) . Może się jednak zdarzyć, że przypadkowo spotkają kogoś, kto jest zły. Najprawdopodobniej będzie wyglądał jak inni ludzie, uśmiechał się do nich, rozmawiał, a nawet proponował słodycze, czy też naklejki. Ale kiedy nie będzie nikogo w pobliżu, kiedy zostaniemy z nimi sami, zachowanie ich może się diametralnie zmienić. Nie będą już uśmiechnięci i mili. Staną się niebezpieczni. Mogą nawet zrobić krzywdę.

Kto to jest OBCY? To ktoś:

- kogo nie znamy,
- do kogo nie mamy zaufania,
- kto może wyrządzić dziecku krzywdę.

Przykładowe zachowania „obcych” dorosłych, które pomogą odróżnić „złego obcego” od „dobrego obcego”:

- miły pan czy pani podchodzi do Ciebie i mówi: „Lubisz żelki? Poczęstuj się. W domu mam jeszcze lepsze...”,
- uprzejmy pan lub pani pyta Cię gdzie mieszkasz i czy ktoś jest w domu. Prosi żebyś go zaprowadził...,
- starszy kolega lub inna osoba mówi jaki sprzęt audio ma w domu, następnie pyta: „A Ty co masz drogiego i fajnego u siebie...”,
- miły pan lub pani wyprowadza psa na spacer i z daleka zaprasza Cię, żebyś pobawił się ze szczeniakami, które ma w domu...,
- uprzejmy pan lub pani woła Cię po imieniu i prosi, żebyś z nim poszedł lub zaprowadził do domu, bo tam czeka na was twoja mama...,
- elegancki pan lub pani w samochodzie zatrzymuje się koło Ciebie. Zwracając się do Ciebie po imieniu mówi: „Wsiadaj, twój tata mnie po Ciebie przysłał. Idziecie kupić klocki lego...”,

Jak unikać zagrożeń?

Bardzo ważnym elementem jest wykształcenie już w małych dzieciach umiejętności powiedzenia NIE, dlatego też wskazane jest zastosowanie metody mającej na celu nauczania dzieci asertywności:

- NIE przyjmuj słodyczy od obcych.
- NIE udzielaj informacji, gdzie mieszkasz.
- NIE mów co masz wartościowego w domu.
- NIE zatrzymuj się przy „obcym”, jeżeli w pobliżu nie ma ludzi.
- NIE idź z osobą nieznaną, pod żadnym pozorem.
- NIE wsiadaj do obcego samochodu.

- NIE dawaj klucza nieznajomemu.
- NIE przebywaj w odludnych miejscach.
- NIE IDŹ powiedz koleżance lub koledze, którzy chcieliby pójść z osobą nieznajomą.
- Kiedy ktoś nieznajomy telefonuje, a ty jesteś sam w domu, poproś o pozostawienie numeru lub zatelefonowanie później.
- Nie chwal się, że twoi rodzice dużo zarabiają.
- Nie opowiadaj wszystkim o planowanych wyjazdach.
- Kiedy ktoś obcy próbuje nawiązać z tobą rozmowę, powiedz, że rodzice nie pozwalają ci rozmawiać z nieznajomymi.

Mówimy dzieciom, że jeśli „obcy” próbował ich skrzywdzić, w każdym przypadku należy o tym powiedzieć rodzicom lub komuś do kogo mamy zaufanie. Oni na pewno będą wiedzieli co zrobić, aby taka sytuacja się nie powtórzyła. Rodzice są od tego, żeby pomóc nam w każdej sytuacji, dlatego nie należy się bać rozmawiać o rzeczach przykrych dla was, smutnych czy wstydliwych.

Zagrożenia związane z zawieraniem znajomości przez Internet to w dobie dzisiejszego postępu technicznego i ogólnie dostępnych łączy internetowych duże zagrożenie nawet dla dzieci w wieku przedszkolnym. Dlatego ważne jest, żeby od najmłodszych lat, wpoić im podstawowe informacje związane z Internetem tj.:

- W Internecie kryje się wiele zagrożeń.
- Internet to rzecz tworzona przez wiele osób, a jego istotą są kontakty między ludźmi. Korzystając z niego można poznać osoby, o podobnych zainteresowaniach, swoich rówieśników i innych użytkowników. Ta właściwość Sieci jest ogromną zaletą, bo dzięki niej możemy zawierać cenne znajomości z ludźmi, których w przeciwnym razie być może nigdy byśmy nie spotkali.
- Pamiętajmy, że tak naprawdę wcale nie znamy osób spotkanych w Sieci, a to, co piszą o sobie, nie musi być prawdą. Nawet, jeśli znajomość trwa już dość długo, nigdy nie mamy pewności, że nasz internetowy znajomy jest osobą, za którą się podaje, szczególnie wtedy, kiedy znajomość internetowa staje się bliższa, a zwłaszcza, gdy ma się przenieść do prawdziwego świata! Rodzice powinni wiedzieć o planowanym spotkaniu ze znajomym z Sieci, żeby móc zapewnić bezpieczeństwo.
- W Sieci często jesteśmy proszeni o podawanie rozmaitych informacji o sobie. Jeśli nie musimy, nie ujawniamy danych, a jeśli takie informacje są wymagane – należy zapytać rodziców, czy można je podać w tej, konkretnej sytuacji. Pamiętajmy, że niektórzy mogą próbować je wykorzystać w niewłaściwy sposób lub w złych celach. Unikajmy zwłaszcza podawania danych, które mogą pozwolić na odnalezienie nas w prawdziwym świecie takich, jak imię i nazwisko, adres, wiek, nazwa i numer szkoły, do której chodzimy, czy też numer telefonu. Komuś, kto nie ma złych zamiarów, powinny wystarczyć informacje dotyczące tego, kim jesteśmy w Internecie.
- Pamiętajmy też o odpowiednim zabezpieczeniu swoich haseł tak, aby nikt nie mógł się pod nas podszywać, ani działać na naszą szkodę.

7. Wakacyjne szaleństwo z używkami

Dane statystyczne

W ubiegłym roku w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia na terenie garnizonu mazowieckiego ujawniono:

- **310** czynów karalnych popełnionych przez nieletnich,
- **269** małoletnich pod wpływem alkoholu,
- **27** małoletnich pod wpływem środków odurzających,
- **178** innych przejawów demoralizacji dzieci i młodzieży, ponadto umieszczono **32** nieletnich w Policynjnej Izbie Dziecka.

Skontrolowano:

- **1.956** miejsc masowej rozrywki pod kątem zwalczania przestępczości narkotykowej oraz zjawiska alkoholizacji nieletnich,
- **612** miejsc zagrożonych zjawiskiem prostytucji i seksualnego wykorzystywania osób nieletnich,
- **20.302** placówek handlowych pod kątem sprzedaży małoletnim alkoholu,
- **19.425** placówek handlowych pod kątem sprzedaży małoletnim papierosów,
- **3.218** miejsc gromadzenia się osób zażywających środki odurzające.

W 2008 roku na terenie działania KWP zs. w Radomiu **169** nieletnich było podejrzanych o naruszenie *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, co stanowi **19,6%** w stosunku do ogółu. Stwierdzono **446** czynów popełnionych przez nieletnich naruszających przepisy *Ustawy...*, co stanowi **15,9%** w stosunku do ogólnej liczby popełnionych przestępstw.

W 2008 roku liczba nieletnich sprawców będących pod wpływem alkoholu zmniejszyła się o 10 osób w stosunku do 2007 roku i wyniosła **182** osób. Wskaźnik udziału takich nieletnich do ogółu nieletnich sprawców wyniósł **6,9%**.

CO WARTO WIEDZIEĆ I ROBIĆ, ABY CHRONIĆ DZIECKO PRZED UŻYWKAMI:

- znać prawa rządzące rozwojem dziecka,
- wiedzieć jak budować dobry kontakt z dzieckiem,
- znać powody, dla których młodzi sięgają po papierosy, alkohol czy narkotyki,
- być konsekwentnym w przestrzeganiu zasad,
- mieć rzetelną wiedzę na temat wszelkiego rodzaju używek.

ZJAWISKO NIKOTYNIZMU

Nikotyna znajdująca się w tytoniu również należy do bardzo rozpowszechnionych używek. Palenie suszonych liści tej rośliny jest bardzo szkodliwe dla organizmu człowieka. Istnieją bardzo przekonujące dowody na to, że palenie papierosów przyczynia się do występowania różnego rodzaju schorzeń i dolegliwości. Choroby są spowodowane głównie przez różne szkodliwe związki chemiczne znajdujące się w dymie papierosowym, jak substancje smoliste i tlenek węgla. Również ludzie znajdujący się w otoczeniu palacza i regularnie oddychający

zanieczyszczonym dymem powietrzem - tzw. palacze bierni - również są narażeni na szkodliwe działanie papierosów. Sama nikotyna ma działanie symulujące i sprawia, że zażywająca ja osoba czuje się ożywiona.

Jak unikać tego zagrożenia?

- Nie częstuj swego dziecka papierosem i nie pozwól, by robili to inni członkowie rodziny lub znajomi.
- Wprawdzie wiele nastolatków pali papierosy i część rodziców się na to godzi, bo czuje się wobec tego faktu bezsilna, albo to lekceważy, to trzeba powiedzieć dziecku jasno i zdecydowanie, że z paleniem powinno poczekać do pełnoletności.
- Trzeba powiedzieć jeszcze wyraźniej, że bardzo wielu dorosłych ludzi, na propozycje zapalenia papierosa odpowiada "Dziękuję, nie palę". Taki wybór jest dla milionów ludzi atrakcyjnym i wartościowym stylem życia.

PAMIĘTAJ:

Organizm palaczy szybko przyzwyczaja się do nikotyny, więc do uzyskania tego samego efektu jest potrzebna coraz większa dawka dymu. Poza tym palacze psychicznie uzależniają się od papierosów i po pewnym czasie, nawet jeśli są świadomi niebezpieczeństw, jakie im grożą, rzucenie nałogu sprawia im wielką trudność.

ZJAWISKO ALKOHOLIZMU

Alkohol należy do najpospolitszych używek. Alkohol jest środkiem uspakajającym, łagodzącym uczucia i wrażenia, spowalniającym równocześnie czynności i reakcje. Alkohol może sprawić, że pijąca go osoba poczuje się szczęśliwa, bardziej błyskotliwa i opanowana. Jednak, jak w przypadku innych używek, tylko pijący nabiera takiego przekonania.

Dlaczego nastolatki piją alkohol?

Umiarkowane picie alkoholu jest atrakcyjne dla wielu dorosłych ponieważ:

- Ułatwia przeżywanie przyjemności.
- Przynosi ulgę w przykrych momentach życia.
- Ułatwia odpędzanie smutnych myśli.
- Uprzyjemnia spotkania z innymi ludźmi.
- Jest częścią celebrowania uroczystości i sukcesów.

Nastolatki o tym wszystkim wiedzą i doznają pokusy skorzystania z tych atrakcji. Oprócz tego mają ważne i dodatkowe powody skłaniające do picia.

Nasze dorastające dzieci często sięgają po alkohol:

- Aby czuć się dorosłym.
- Aby dopasować się do otoczenia.
- Aby czuć się dobrze i być na luzie.
- Aby wyrazić swoją potrzebę buntu i chęć zmierzenia się z ryzykiem.
- Aby zaspokoić ciekawość.
- Ponieważ alkohol jest łatwo dostępny.

Praktyczne wskazówki dla rodziców:

- Ustal z dzieckiem jasne zasady dotyczące alkoholu: *Nie zgadzam się żebyś pił/a. Nie pij nawet piwa.* Powiedz dziecku, że zakaz ten wynika z Twojej miłości i troski o jego dobro. Powiedz także jakie będą konsekwencje złamania tych zasad.
- Wytłumacz dziecku, jakie jest ryzyko związane z piciem alkoholu. *Nawet niewielkie ilości alkoholu mogą być dla Ciebie szkodliwe, ponieważ jeszcze się rozwijasz. Twój organizm i psychika jeszcze nie są ukształtowane. Picie może uszkodzić coś delikatnego i cennego w Twoim życiu.*
- Porozmawiaj z dzieckiem o tym, jak ma sobie radzić z presją rówieśników namawiających do picia alkoholu, podsuń mu kilka pomysłów na skuteczne odmawianie: *Zależy mi na Waszym towarzystwie i chcę się z Wami bawić, ale nie muszę podkrecać się alkoholem, Postanowiłem, że nie będę pił i chcę być wierny sobie.*
- Bądź dobrym przykładem. Nie nadużywaj alkoholu w obecności dziecka i nie pokazuj mu, że zabawa musi być związana z piciem alkoholu.
- Nie wahaj się powiedzieć opiekunom dziecka i rodzicom jego kolegów, z którymi spędza wolny czas, że nie życzysz sobie, żeby Twoje dziecko piło. Uczyń ich sojusznikami w tej sprawie. Masz prawo decydować o bezpieczeństwie swego dziecka.

ZJAWISKO NARKOMANII

Coraz młodsze dzieci sięgają po narkotyki, już 9-10 latki mają za sobą pierwsze kontakty ze środkami psychoaktywnymi. Wiek inicjacji narkotycznej dzieci obniża się, a jednocześnie rośnie lęk dorosłych w obliczu zagrożenia narkomanią. Zjawisko stanowi zagrożenie dla zdrowia oraz życia dzieci i młodzieży, a także jest przyczyną wielu negatywnych zachowań. Dotyczy wszystkich grup i kręgów społecznych, niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia czy statusu materialnego. Stale obserwuje się wzrost przestępczości związanej z narkomanią, w tym przestępczość nieletnich związanej z zażywaniem środków odurzających, co niewątpliwie świadczy o rozwojowym charakterze zjawiska.

Na co zwrócić uwagę?

Masz prawo sądzić, że z dzieckiem dzieje się coś niedobrego, gdy zauważysz kilka z wymienionych niżej objawów równocześnie:

- Oddała się od ciebie, staje się obce, mimo, że wcześniej byliście blisko.
- Wyraża niechęć do rozmów, unika kontaktu, kręci w rozmowie, kłamie.
- Ma kłopoty z nauką, choć wcześniej dobrze sobie radziło, wagaruje.
- Nie interesuje się zajęciami, które poprzednio były dla niego atrakcyjne.
- Ma częste zmiany nastroju.
- Jest niecierpliwe, rozdrażnione.
- Jest na zmianę pobudzone lub ospałe, sypia o dziwnych porach.
- Znika często w ciągu dnia z domu pod dowolnym pretekstem i stara się unikać kontaktu po powrocie.
- Wraca bardzo późno lub bez uzgodnienia nocuje poza domem.
- Ma nowych znajomych, których nie chce zapraszać do domu.

- Kwestionuje szkodliwość narkotyków, uważa, że powinny być zalegalizowane.
- Ma nadmierny apetyt lub nie ma apetytu.
- Często wyczuwasz od niego woń alkoholu.
- Ma przekrwione oczy, zwężone lub rozszerzone źrenice, przewlekły katar.
- W jego pokoju dziwnie pachnie, miewa fiki i fajki różnych kształtów, bibułki do skrętów, biały proszek, pastylki nieznanego pochodzenia, opalone folie aluminiowe, leki bez recept, nieznanne chemikalia.
- Reaguje rozdrażnieniem na próby uzyskania przez rodziców informacji o tych kontaktach.
- Z domu znikają pieniądze i wartościowe przedmioty.

PAMIĘTAJ:

Posiadanie narkotyków jest czynem karalnym, ale łamanie prawa przez dziecko biorące narkotyki związane bywa także ze zdobywaniem pieniędzy. Mogą więc zdarzyć się kradzieże, wynoszenie wartościowych rzeczy, handel narkotykami, a także bójki wymuszenia, pobicia i prostytutcja.

TABLETKI GWAŁTU

W ostatnich latach coraz częściej słyhać o wykorzystywaniu substancji odurzających w celach przestępczych i o tragicznych często skutkach wydarzeń z tym związanych. Ponieważ ofiarami tych przestępstw bywają najczęściej kobiety, substancje te zostały nazwane „pigułkami gwałtu”. Są niebezpieczne, można dodać do napoju bez wiedzy potencjalnej ofiary. Substancje te są na ogół bezbarwne, bezzapachowe i praktycznie bez smaku, występują w postaci płynu, proszku, tabletek lub granulatu. Podane w małych ilościach wywołują stan zbliżony do upojenia alkoholowego, osłabiając czujność i zwiększając uległość. Większe dawki powodują uczucie oszołomienia, zawroty głowy, zaburzenia równowagi, problemy z logicznym i wyraźnym mówieniem. Powodują jednocześnie stan nieświadomości oraz zanik pamięci bez utraty przytomności. Substancje mieszane z alkoholem potęgują działanie depresyjne. Osoba pod wpływem takiej substancji sprawia wrażenie mocno zamroczonej alkoholem, dlatego łatwo wyprowadzić ją z lokalu pod pozorem udzielenia pomocy.

PAMIĘTAJ:

Miejsca masowych imprez, takich jak dyskoteki czy kluby muzyczne, sprzyjają sytuacjom przestępczym, ponieważ naturalnym elementem zabaw tanecznych są napoje, a spotkania młodzieżowe z założenia służą poznawaniu innych osób i niezwykle łatwo w takich sytuacjach zapomnieć o wszelkich zagrożeniach

8. Niebezpieczne zwierzęta

Ważnym ostatnio problemem społecznym są też różnego rodzaju ataki na dzieci i młodzież ze strony zwierząt, szczególnie psów. Dlatego też warto przypomnieć podstawowe zasady, które zobrazują sposoby zachowania podczas spotkania z agresywnym psem.

JAK ZACHOWAĆ SIĘ W RAZIE ATAKU PSA?

Agresywny pies wysyła znaki ostrzegawcze:

- ma zjezoną sierść, położone uszy, sztywne nogi, uniesiony ogon,
- warczy, szczeka, pokazuje zęby, skacze dookoła osoby, którą osacza.

Co wtedy zrobić?

- Stań, nie uciekaj.
- Nie patrz psu w oczy, nie okazuj strachu.
- Nie odwracaj się, zwłaszcza jeśli jest duży, bo gdy skoczy na ciebie, może Cię przewrócić.
- Stań do psa bokiem, na lekko rozstawionych nogach. To pozwala Ci utrzymać równowagę.
- Staraj się przyjąć pozycję żółwia. Ochronisz te części ciała, które zwykle gryzie pies.

Przestrzegajcie swoje dziecko przed kontaktami z dzikimi zwierzętami, bezpiecznymi psami, które choć miłe i spokojne mogą być niebezpieczne i np. dotkliwie pogryźć czy zarazić wścieklizną. Uczcie dziecko, że nie wolno podchodzić do zwierzęcia, które nie ucieka przed nami, nie wolno go głaskać lub drażnić w jakikolwiek sposób. W razie kontaktu z psem zachowajcie spokój, nie uciekajcie, nie krzyczcie, nie patrzcie mu w oczy, nie wykonujcie szybkich ruchów. Jeżeli pies zaatakuje przyjmijcie postawę "żółwia".

Tak przyjmuje się pozycję żółwia:

- spleć dłonie do wewnątrz,
- schowaj kciuki do środka,
- załóż ręce na kark,
- osłoń nimi także uszy,
- kucnij,
- przyciągnij głowę do kolan.

Pies, zniechęcony taką postawą i brakiem reakcji ze strony ofiary, na ogół odchodzi.

Co robić w przypadku pogryzienia przez psa lub inne zwierzę:

- zapytaj o okoliczności pogryzienia, czy nie ma podstaw do obaw o wściekliznę,
- zapytaj poszkodowanego, czy nie jest na coś uczulony, i jeśli to możliwe wezwij pomoc,
- powyżej ukąszenia nałóż szeroki bandaż, opaskę Biera i pozwól na wypływ krwi z rany,
- uspokój poszkodowanego, połóż go lub posadź z podparciem, nie pozwól mu chodzić,
- przemyj ranę wodą z mydłem,
- jeżeli rana silnie krwawi, nałóż opatrunek uciskowy i unieruchom uszkodzoną kończynę,
- zapewnij poszkodowanemu pomoc medyczną,
- jeżeli został pogryziony przez psa, ustal jego właściciela i fakt, czy pies był szczepiony,
- jeżeli został pogryziony przez zwierzę leśne, skontaktuj się z służbą leśną.

9. Wypoczynek w mieście

Z doświadczenia wielu rodziców wynika, że połowa wypadków z udziałem dzieci ma miejsce w domu. Dotyczy to zazwyczaj dzieci do 6 lat, które przez ten okres w swoim życiu są narażone niemal na wszystkie pułapki. Czasami rodzice zdają sobie sprawę oraz mają świadomość, że wiele wypadków można było uniknąć, ale niestety nie pomyśleli o tym wcześniej i nic nie zrobili w tym kierunku.

Bezpieczeństwo w domu

Bardzo ważną zasadą jest to, aby w ogóle nie pozostawiać małego dziecka samego bez opieki, gdyż jak to zazwyczaj bywa- wystarczy ułamek sekundy a nieszczęście już gotowe. Aby uniknąć wielu nieprzyjemnych sytuacji należy dziecko uczyć co jest bezpieczne, a czego w ogóle nie powinno dotyczyć czy też robić. Nauczyć takie małe dziecko będzie z pewnością trudno, ale nie należy się poddawać, ponieważ chodzi o bezpieczeństwo naszej pociechy. Wiadomo, że jedno tłumaczenie nic nie da, dlatego musimy być wytrwali i tłumaczyć tyle, ile będzie trzeba. Jednak i sami rodzice muszą stworzyć bezpieczny dom, w którym to trzeba będzie wiele rzeczy pozmieniać, gdy tylko dziecko zacznie raczkować lub chodzić.

Bezkrytyczne zaufanie dzieci połączone z naiwnością może spowodować, dramatyczne konsekwencje.

Zagrożenia, z którymi spotykają się dzieci przebywające w domu:

- gaz,
(ulatnianie się gazu może spowodować groźne dla zdrowia, a nawet dla życia zatrucie organizmu każdego człowieka, ponadto może doprowadzić do wybuchu)
- ogień,
(w domu bardzo łatwo zaproszyć ogień, co może doprowadzić do pożaru i groźnych poparzeń. Pamiętaj: Dzieciom nie wolno bawić się zapałkami)
- prąd elektryczny,
(większość urządzeń znajdujących się w gospodarstwie domowym zasilana jest energią elektryczną, dlatego też należy zachować szczególną ostrożność podczas ich używania, czy też włączania do sieci. Niedopuszczalne jest rozkręcanie gniazdek zasilających, wkładanie do nich różnych przedmiotów np. śrubokrętów, drutów, kredek itd. Bezpośredni kontakt z prądem elektrycznym może doprowadzić do groźnego porażenia i spowodować nieodwracalne kalectwo lub zgon.)
- woda,
(cieknący kran, niedokręcony zawór czy nieszczelny wąż do pralki, mogą spowodować zalanie całego mieszkania. Dlatego zawsze należy sprawdzać czy dobrze zakręciliśmy wodę np. po umyciu rąk. Nie odkręcać zaworów doprowadzających wodę np. do pralki itd.).

Przypominamy, że pewność siebie i lekkomyślność nie wróżą szczęśliwego zakończenia zabawy. Ustawianie i wchodzenie na wieżę z krzesel, próbowanie lekarstw czy wychylanie się przez okno to nie najlepsze rozwiązanie.

Mówiąc o bezpieczeństwie w domu nawiązujemy także do tematyki „Obcego”. Podkreślamy, że pod żadnym pozorem nie otwieramy drzwi nieznanym. Niestety nie zawsze po drugiej stronie drzwi stoi ktoś kto podaje się np. za przyjaciela rodziców, listonosza, policjanta czy inkasenta. Może się zdarzyć, że będzie to osoba, która będzie chciała wykorzystać nieobecność dorosłych w domu i okraść mieszkanie.

RADY DLA RODZICÓW, OPIEKUNÓW I NAUCZYCIELI

- Bądź dla dzieci wzorem prawidłowego zachowania - zawsze i w każdej sytuacji.
- Ucz je, by podczas nieobecności rodziców w domu nikomu nie otwierały drzwi (nawet znajomym, a także innym dzieciom).
- Nie ujawniaj miejsc przechowywania wartościowych przedmiotów. Zabroń mu też chwaleń się innym, co „fajnego” jest w domu.
- Bezwzględnie zakazuj dzieciom przyjmowania od obcych jakichkolwiek prezentów, słodyczy, napojów.
- Zakaż im wsiadania do pojazdów kierowanych przez obcych, oddalania się z nieznanymi. Musisz zrobić wszystko, aby dziecko było nieufne wobec obcych.
- Naucz je bezpiecznego poruszania się po drodze.
- Dziecku bawiącemu się na podwórku nigdy nie wieszaj kluczy na szyi.
- Uczyń wszystko, aby zabawy dzieci były bezpieczne. Ucz dzieci rozwagi, zwłaszcza przy zabawie na stokach narciarskich, w pobliżu wody, placu budowy, ruchliwych ulic, itp. niebezpiecznych miejsc, i sam bądź przewidujący.
- Zawsze zwracaj uwagę na zachowanie swoich dzieci i ich przyjaciół.
- Wykształć w nim zdrowy styl życia - wolny od nałogów.
- Dowiedz się gdzie pociecha idzie, z kim i kiedy wróci.
- Dowiedzcie się, z kim ono przebywa podczas zabawy poza domem (wypytajcie o koleżanki, kolegów - co robią, gdzie mieszkają, czy mają w domu telefon).
- Traktuj dziecko poważnie, nie bagatelizuj jego problemów. Codziennie znajdź czas na rozmowę z nim.

PAMIĘTAJ:

- **Pod żadnym pozorem nie wolno udzielać informacji, gdzie mieszkamy (ulica, nr domu, nr mieszkania), jeśli ktoś obcy pyta nas o to, odpowiadamy, że nie pamiętamy, ale tata zaraz przyjdzie, to będzie go można zapytać.**
- **Nigdy nie mówimy o pieniądzach i innych cennych rzeczach, które są w domu.**
- **Nigdy nie mówimy, że jesteśmy sami w domu.**
- **Nie mówimy, że mamy przy sobie klucz od domu.**
- **Budowa to nie plac zabaw dla dzieci.**
- **Wchodzenie na ruiny grozi wypadkiem.**
- **Z każdego dachu budynku mieszkalnego można szybko i niepostrzeżenie spaść.**